

REMISSYTTRANDE

Dnr:M2021/01391

Till
Miljödepartementet

Remissvar om EU-kommissionens förslag om LULUCF

Svebio, Svenska Bioenergiföreningen, har beretts möjlighet att ge synpunkter på rubricerade förslag och vill framföra följande:

Svebios ståndpunkter i sammanfattning

- . Ett ökat krav på nettoinbindning av koldioxid i LULUCF-sektorn i enlighet med kommissionens förslag innebär en kraftig neddragning av avverkningsnivåerna i svenskt skogsbruk, med allvarliga effekter för inkomster och sysselsättning i den svenska skogsnäringen.*
- . Den ökade kollagringen i skog motverkas av minskad klimatnytta från substitution av material med högt klimatavtryck och av fossila bränslen. Denna aspekt har inte beaktats av kommissionen. Redan på kort sikt blir den samlade klimateffekten negativ.*
- . Effekterna för bioenergiförsörjningen är minskad tillgång på biprodukter från sågverk, massabruk och träindustrier och på sikt mindre volymer returträ.*
- . Nyligen genomförda revisioner inom den svenska LULUCF-rapporteringen visar att ändrade metoder och tillfälliga naturliga händelseförlopp kan ge mycket stor påverkan på de rapporterade kolflöderna. Detta är ett starkt argument mot att formulera tvingande mål för utsläpp från LULUCF.*
- . Istället för tvingande mål kopplade till de nationella klimatmålen bör man arbeta med indikativa mål och åtgärdsprogram kopplade till de nationella energi- och klimatplanerna för alla markkategorier, både för skogsmark och jordbruksmark.*
- . Att införa ett tvingande LULUCF-mål innebär en styrning av den svenska skogspolitiken som inte överensstämmer med att skogspolitik är en nationell kompetens. De styrmedel som kommer att krävas för att uppnå målet kommer att innebära ingrepp i skogsägarnas rätt att förfoga över sin skog.*
- . Vi stödjer förslaget om att avskaffa de skogliga referensnivåerna. Systemet har varit komplicerat och svårt att förstå för andra än experter.*
- . Man bör analysera möjligheterna att koppla sänkan i bio-CCS till sänkan i LULUCF.*
- . Svebio anser inte att man ska föra samman utsläppen i LULUCF och utsläppen i jordbruket till en gemensam AFOLU-sektor med ett gemensamt mål om klimatneutralitet 2035. Risken*

med detta mål är det stimulerar till "icke-produktion" i både jordbruket och skogsbruket vilket ger negativa klimateffekter i andra sektorer.

Kollagring gynnas av hög produktion

Svebios ståndpunkt är att den bästa totala klimateffekten nås genom att bedriva ett jord- och skogsbruk med hög produktivitet, och därmed stor inbindning av koldioxid, kombinerat med optimal skörd av biomassa för produktion av förnybara material, som ersätter material med stort klimatavtryck, samt substitution av fossila bränslen genom att använda bioenergi, både från odlade grödor och från biprodukter och avfall. Genom att inte skörda hela tillväxten och genom att kontinuerligt öka tillväxten i skogen genom aktivt skogsbruk har biomasse- och kolförråden ökat i de svenska skogarna, med en fördubbling av den stående virkesvolymen under senaste hundra åren och en ökning med nära 40 procent sedan 1980. Den högsta tillväxten och kolinbindningen sker genom att vi har skogar med träd i alla åldrar, med en hög andel snabbt växande unga skogar. Att minska avverkningarna eller senarelägga avverkningsåldrar innebär på kort sikt ökade kolförråd men leder snabbt till sjunkande medeltillväxt och därmed sjunkande kolinbinding. Under tiden minskar också möjligheterna att subventionera både material med stor klimatpåverkan och fossil energi.

Målen för LULUCF måste ses mot den här bakgrunden. En ökad inbinding av koldioxid i LULUCF-sektorn kan inte ses skilt från möjligheterna att använda förnybara skogsbaserade material och skogsbaserade biobränslen. LULUCF-målen måste vägas mot potentialerna för reducerade utsläpp i andra sektorer.

Den svenska skog-bioenergimodellen har i praktisk drift visat att det är möjligt att samtidigt både öka skörden av biomassa, substitutionen, upptaget av koldioxid i skogen och förråden av kol i skogen.

En ökning av nettot i LULUCF-sektorn kan alltså inte ses som ett självändamål, och EU-kommissionens förslag om ett sådant ökat mål måste därför avvisas. Det hindrar inte att man bör genomföra åtgärder som på olika sätt ökar inlagring av kol i olika marktper och odlingssystem. Den mest effektiva åtgärden är att öka produktiviteten både i skogsbruket och i jordbruket. Med en hög produktionsförmåga följer också hög inlagring av kol. I kommissionens texter verkar det finnas en föreställning om att orörda och "naturliga" skogar har den största kolinbindningen. Detta är fel. Orörda naturskogor uppnår balans och liten eller ingen nettoinbinding av kol, med risk för stora kolförluster vid naturliga störningar som skogsbränder, insektsangrepp och stormar. Brukade skogar har ett kontinuerligt upptag av kol och mindre risk för stora störningar med kolförluster.

LULUCF kontra utsläppsminskningar

Sverige har redan idag EU:s lägsta klimatgasutsläpp per invånare. Dessutom har vi stor sänka i LULUCF-sektorn, som idag är nästan lika stor som de territoriella utsläppen. Nettopåverkan på klimatet har minskat år från år genom att utsläppen minskat och LULUCF-sänkan varit i stort sett oförändrad. När nu utsläppen ska minskas kraftigt i alla EU-länder är det inte rimligt att Sverige ska bidra genom att ytterligare kraftigt öka sänkan i skogen. Fokus måste istället ligga på att minska utsläppen från förbränning av fossila bränslen i alla EU:s medlemsländer. Sverige ska inte tvingas minska sitt skogsbruk för att andra EU-länder ska kunna fortsätta förbränna mer kol, olja och naturgas.

Effekten för Sverige av det ökade LULUCF-kravet

Hittills har det inte funnits något formulerat mål för LULUCF-nettot, vare sig samlat för EU eller fördelat på medlemsländerna. EU-kommissionen vill nu formulera ett EU-gemensamt mål för 2030 på 310 miljoner ton CO₂ 2030, från dagens nivå kring 250 miljoner ton, och gör en fördelning på medlemsländerna. För Sveriges del föreslås ett mål på 47,321 miljoner ton CO₂ år 2030. Målet ska nås genom en uppräknings från 2022.

Under åren 2015 – 2019 hade Sverige en genomsnittlig LULUCF-sänka på 36,423 miljoner ton CO₂. Sänkan är nästan identisk med upptaget i skogsbruk; utsläpp och upptag i andra kategorier tar ut varandra. Det föreslagna målet på 47,321 miljoner ton CO₂ innebär alltså en ökning med knappt 11 miljoner ton CO₂. Huvuddelen av denna ökning av sänkan måste sannolikt ske inom skogsbruket. Andra sektorer kan bara bidra med bråkdelar av det ökade upptag som kan ske i skogen. På kort sikt kan ökat upptag i skogen bara ske genom minskad avverkning. Tillväxtbefrämjande åtgärder har stor effekt först på längre sikt. För att öka sänkan med 11 miljoner ton CO₂ krävs en minskad avverkning med knappt 15 miljoner kubikmeter eller cirka 16 procent av dagens avverkningsnivå enligt våra beräkningar. 16 procent mindre avverkningsrestar innebär också 16 procent mindre råvarutillförsel till sågverk och massabruk och motsvarande avveckling av förädlingskapacitet. Det ger också motsvarande minskning av inkomster för skogsägare och sysselsättning inom skogsbruk och skogsindustri. För den svenska energiförsörjningen innebär det också motsvarande minskning av tillförseln av biprodukter och avverkningsrester.

Andra regelverk som föreslås av kommissionen, som taxonomin och skärpta hållbarhetskrav i förnybartdirektivet kan ytterligare minska tillförseln av skogsråvara och biobränslen.

Osäkerhet i mätmetoder

Ett starkt skäl mot att införa en tvingande LULUCF-reglering är svårigheterna att mäta kolförändringar i mark och skog. I Sverige har man nyligen gjort en betydande revision av LULUCF-värdena, vilket innebär att EU-kommissionen nu föreslår ett svenskt mål som innebär en större ökning av sänkan än om man använt de tidigare värdena. Skillnaden är betydande. För hela EU har det också skett en relativt stor revidering mellan 2020 års rapport och 2021 års rapport. Från tid till annan har det skett mycket stora revisioner i enskilda länder. Genom att införa fasta mål för enskilda länder finns det betydande risk att man inte utvecklas bättre mätmetoder eftersom de kan leda till stora kostnader om de nya metoderna leder till ökade mål.

Revisioner av LULUCF-värden kan bero på många faktorer av vilka många inte kan påverkas av markägare eller myndigheter. Det handlar både om väderlek och klimat, om oväntade händelser som insektsangrepp, skogsbränder och stormar. Variationerna kan bli betydande från år till år. Även ändrade och utvecklade mätmetoder kan leda till stora ändringar av rapporterade värden. Mätning av växtlighet ovan mark är lättare än mätning av t ex markkol.

Avskaffande av skogliga referensnivåer

Vi stödjer förslaget om att avskaffa systemet med skogliga referensnivåer och istället uttrycka mål och ambitioner i totala utsläpp och upptag. Systemet med skogliga

referensnivåer har varit svårt att förstå för andra än experter och även kommissioner anger att det är ett alltför komplext system.

Gemensam sektor skog – jordbruk

Vi stödjer inte förslaget om att inrätta en gemensam sektor för jordbruk och dagens LULUCF-sektorer. Målet för en sådan AFOLU-sektor (AFOLU = Agriculture, Forestry & Land Use) ska enligt kommissionen vara att uppnå klimatneutralitet 2035.

Risken med en sådan gemensam sektor med ett neutralitetsmål är dels att man för de gröna näringarna prioriterar kolinlagring framför produktion, dels att skogsbruket kommer att hållas tillbaka till förmån för jordbrukssektorn, där det är svårare att åstadkomma ökad sänka än i skogsbruket. Jordbrukets och skogsbrukets produktionsförmåga ska användas för att producera bland annat biomassa för energiändamål. Hög produktion ger också stor inbindning av koldioxid.

De gröna näringarna, jordbruk och skogsbruk, har till ingen eller mycket liten del orsakat klimatförändringarna, och det är inte rimligt att dessa näringar ska ta en stor del av ansvaret för att reducera klimatpåverkan. Förbränning av fossila bränslen står för den helt dominerande delen av klimatpåverkan och EU:s politik måste vara inriktad på att i första hand reducera utsläpp från fossil förbränning.

Svenska Bioenergiföreningen

Gustav Melin
Vd

Kjell Andersson
näringspolitisk chef